در تاریخ ۱۰ دی ۱۴۰۱
فقه پزشکی با محوریت پرونده های قضایی (1401-1402)

جلسه 10

متن پیاده سازی شده جلسه دهم سال دوم درس خارج فقه پزشکی با محوریت پرونده های قضایی 10 دی ماه 1401

برای دریافت فایل pdf کلیک کنید

نشست دهم فقه پزشکی ؛ پرونده هشتم

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین وصلی الله علی محمد و آله الطاهرین

اللهم کن لولیک الحجة ابن الحسن صلواتک علیه و علی آبائه فی هذه الساعة و فی کل ساعة ولیا وحافظا و قائدا و ناصرا و دلیلا وعینا حتی تسکنه ارضک طوعا و تمتعه فیها طویلا

موضوع: اجیر کردن شخص برای آلوده کردن دیگری به مثل ویروس ایدز

در حکومت های فاسد این داستان زیاد اتفاق می افتد که پزشکانی را استخدام می کنند برای این جریان ....

بیان همه این ها از باب مثال است و اگر نکاتی گفته می شود باید در موارد مشابه ، فقیه مشابه یابی و پیاده کند.سوالاتی در این باره بود از جمله: این جا عنوان محاربه یا افساد فی الارض صادق است یا نه ؟

محارب یا مفسد خود اجیر کننده هست یا اجیر ؟

اگر شخص آسیب دیده که ویروس وارد بدن او شد، فوت کرد، چه کسی ضامن است ؟ اجیر؟ یا اجیر کننده؟

آیا با این اوصاف می توان الان قصاص کرد؟

خود آمپول هم حین تزریق زخم میکند آیا ضامن جرح هست؟

و در نهایت این که هزینه های درمان چه می شود؟

.....

محارب و مفسد فی الارض یک موضوع یا دو موضوع مستقل؟

د رموضوع محارب و مفسد بحث زیاد شده اما متاسفانه برخی بحثها، خالی از سوگیری های سیاسی نیست.

و این وسط حقیقت گم میشود.

هفته قبل گفتیم عنوان محارب با عنوان مفسد دو عنوان است؛ و در این باره اختلاف هم هست.

من مجدد که فتاوا را نگاه می کردم دیدم علما با هم اختلاف دارند؛ مرحوم آیت الله بهجت را داریم که معتقدند محارب و مفسد یک عنوان است.

تحریر الوسیله آن چه از آن اصطیاد می شود این که محارب و مفسد یک عنوان است.

اما نظر کسانی را هم داریم که تصریح به تعدد می کنند...

این نکته را هم بیان کردم که در آیه محاربه این که اشاره به یک گروه دارد ما شک نداریم....

آیه این بود: انما جزاء الذین یحاربون الله و رسوله و یسعون فی الارض فسادا ان یقتلوا او یصلبوا او تقطع ایدیهم و ارجلهم من خلاف او ینفوا فی الارض ...

علمای ادبیات هستید ؛ انما جزاء الذین یحاربون الله و رسوله .....و یسعون فی الارض فسادا

من تعجب می کنم از کسانی که معتقدند مطابق آیه این ها دو گروه اند؛

اگر قرآن می خواست به دو گروه اشاره کند، یا از تکرار الذین استفاده می کرد یا به جای «واو » از کلمه «او» استفاده می کرد...

بحث این است که آیه به یک گروه اشاره داردولی ما عرض می کردیم که ما دستمان در این جا بسته نیست.
قرآن و روایات برای مفسد معنای خاصی ارائه نداده است.
الایة مشیرة الی قسم واحد لکن اشاره آیه به قسم واحد منافی این که ما بگوییم للمحارب تعریف و للمفسد تعریف آخر ، نیست.
...
ما یک نظری داریم و آن این که روایاتی که ذیل آیا ت می ایند برای تفسیر آیات هست و آن آیه مفسره هم روایت را تفسیر می کند و ما این را «تفسیر دو سویه» می گوییم اگر روایتی ذیل یک آیه آمد، و آیه را تفسییر کرد همین آیه، می تواند همین روایت را تفسیر کند و می شود تفسیر دو سویه ....
همسویی آیه و روایت در دلالت
یک مثال روشن بزنم ؛ یادتان می آید روایات غنا و حرمت غنا .....عمده روایات غنا ذیل آیات قرآن است این که اجتنبوا قول الزور ؛ امام علیه السلام فرموده : منظور از قول زور غنا است...* و من الناس من یشتری لهو الحدیث لیضل عن سبیل الله*
....امام می گویند یکی از مصادیق این غنا است ؛ این جا از شیخ انصاری سوال می کنیم غنا چیست؟ می گوید صوت لهوی سوال می کنیم لازم هست محتوای آن غنا باشد می گوید : نه ...محتوای آن هم ممکن است آیه قرآن باشد می گوییم لازم است قصد خواننده بد باشد ؟
می گوید : نه ...
می گوییم لازم است لیضل عن سبیل الله باشد؟ می گوید : نه
ما این جا حرف داریم ...ما می گوییم اگر امام علیه السلام می فرمایند این غنا است، لهو الحدیث یعنی حدیث لهو ؛ یعنی محتوا یعنی لیضل عن سبیل الله والا چه معنا دارد که خداوند بگوید غنا حرام است و تعبیر کند به لهو الحدیث .....سوال این است که شمای شیخ انصاری معتقدی که این ها هیچ کدام دخالتی ندارد ...این جا است که معتقدیم این روایت محمد بن مسلم را ذیل آیه به قرینه آیه معنا کنیم ...امام هم که میفرمایند : مراد غنا است؛ یعنی غنایی که لهو الحدیث برآن صادق باشد ...غنایی که لیضل عن سبیل الله باشد ...همانطور که روایت آیه را تفسیر می کند ، آیه هم روایت را تفسیر می کند.
در اول کتاب همایش غنا من آنجا مفصل توضیح داده ام ...
مواد قانونی و سیر تطور نگرش به موضوع محارب و مفسد فی الارض
ما یک قانون مجازات مصوب سال 70 داشتیم و یک قانون مجازا ت مصوب 92 داریم در مصوب 70 قانون گذار صریحا محارب و مفسد را جدا نکرده است...
باب هفتم؛ محاربه و افساد فی الارض ماده 183 مصوب 70 ..
می گوید: «هر کسی برای ایجاد رعب و هراس و سلب آزادی و امنیت مردم دست به اسلحه ببرد محارب و مفسد فی الارض می باشد... » بعد هم جزئیات را می گوید که لازم نیست از روی عداوت باشد ؛
بعد ماده 186 را اضافه کردند:
«هر گروه یا جمعیتی که در برابر حکومت اسلامی قیام مسلحانه کند، مادام که مرکزیت آن باقی است تمام اعضاو هواداران که موضع آن گروه و سازمان را میدانند به نحوی که در پیشبرد اهداف مؤثرند، محاربند اگر چه در شاخه نظامی شرکت نداشته باشند....».
ماده 279فصل هشتم در خصوص موضوع محارب (مصوب 92)
و فصل نهم (افساد فی الارض)
رسما این دو را از هم جدا کرده است...
قبل از این که این ماده قانون سال 92 بیاید در این قسمت مجمع تشخیص مصلحت نظام مطلبی دارد که در کتاب مجموعه قوانین جزایی ج 1 و 2 صفحات مختلف د رارتباط با مبارزه با مواد مخدر، ارتشا و اختلاس و ..جاعلین اسکناس و نیروهای مسلح که خیانت کنند و فعالیت غیر مجاز سمعی و بصری در حد وسیع ....تشدید بر محتکران ، عبور دهندگان از مرز ...عمده این قوانین هم منشا آن ها مجمع تشخیص مصلحت نظام است ...
الان قانون این دو را از هم جدا کرده و این دو را دو نهاد میداند ؛ همان که رای فقهی ما هم هست؛ البته ما به این گستردگی قائل

نیستیم گرچه آقایان خودشان هم به این عمل نمی کنند..